

Mirko Kovač, književnik

Mijo Mijušković je monah (eremit, pustinjač) zavetovan skulptorskom Redu i posvećen iznalaženju one forme koja bi mu pružila potpunu slobodu kao što je slobodan njegov život. On je pod ugovorom s prirodom, ali obavezan samo pred Bogom koji ga je obdario. Kako dugo godina poznajem ovog jedinstvenog zarađenika i kao dete jednostavnog primaoca onog sakramentuma koji se sastoji od dva bitna učinka materije i forme, to mi se čini da imam prava na zapis o umetniku čija je vrlina jednostavnost koja isključuje svaku zlobu i dvoličnost, a ističe namere, iskrenost govora i čestitost srca. Njegovo istraživanje počelo je spontano. Promatrajući prirodu, on je razvio skulptorsko osećanje i shvatio da predmet nikad nije sam, "nego je još i znak i boravište nečeg drugog, neke realnosti koja prelazi razinu postojanja samog predmeta".

Ovaj čudni putnik počeo je sabirati neobične komade i prenositi ih u drugi slobodni prostor koji smo mi, njegovi prijatelji, nazivali spremnicom ili sabiralištem prirodnih znakova. Tako je i on na njih gledao, a onda je pristupio činu koji bismo mogli nazvati eliminacijom slučajnosti. Svoje predmete počeo je da preuređuje, nisu ga zadovoljili čudni oblici, hteo je da ih uzvisi i oslobodi; nije želeo skulpturu za gledanje, niti za tumačenje i usporedbe, već skulpturu za istraživanje, skulpturu koja je težila sintezi svih formi u jednu formu; nije, dakle, hteo sliku kojoj se prilazi, već figuru oko koje se kruži.

Mnogi su skloni da u Mijovoj skulpturi vide čvrstoću i nepomičnost, kompoziciju brdovitog predela, grč drveta i kamena, preteranu snagu i težinu, a ja pak vidim nešto posve drugo: pokretnost i promenljivost, sklad, jasnoću i nežnost. Meni se čini da je kipar svakoj svojoj figuri ostavio krila, jer svaka od njih želi da odleprša, a to se može postići samo ako poseduje lakoću i prozračnost. U svakoj toj skulpturi vidim ruku tvorca koja je, u nadahnuću, svojim umetničkim priborom, izvela spasilački potez, otrgnuvši materijal od "neznačajke prirode".

Sada, u najnovijoj skulptorskoj fazi, Mijo razvija jednu novu obradu kременa za koji se inače veruje da dolazi ožgo, kao deo nebeske sakralnosti, zadržavajući strukturu i boju tih nebeskih otpadnika, ostavljajući im pravo da sami sebe izražavaju, a oblikujući od tih aerolita, od tih mrtvih komada raspadnute Božje arhitekture, jajolike glave, ptice i zveri, čitavu jednu posebnu vrstu nebeskih predstavnika ovde na zemlji. Posrnuli meteoriti nalaze svoje pesnike. Mijo je jedan od njih. On u kremenu razvija svoju sonatu u Božju slavu.

Na kraju ovog prigodnog zapisa, heto bih da kažem da o umetnicima kritičari nemaju šta govoriti. O umetnicima govore njihovi prijatelji. I bogovi. (1985)